

ÖĞRETMEN ADAYLARI VE MÜFETTİŞLERİN BAKIŞ AÇISINDAN ÖĞRETMEN İLETİŞİM BECERİLERİ*

Doç. Dr. Canan Çetinkanat

Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Eğitim Fakültesi

Bu araştırmanın amacı, A.I.B.U. Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği son sınıf öğrencileri ile Milli Eğitim Bakanlığı Bakanlık Müfettişlerinin, Öğretmenlerin iletişim Becerilerine ilişkin görüşlerini karşılaştırmaktır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmen adayları ile bakanlık müfettişlerinin görüşleri arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Öğretmen iletişim becerilerinin empati, saygı, eşitlik, etkililik ve yeterlilik boyutlarından oluştuğu, yapılan varyans analizi ve "t" testi sonuçlarına göre de, ölçeğin geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullanılabileceği sonucuna varılmıştır.

Üretim ve tüketimde sorumluluğu içermeyen davranışlar yabancılaşmayı koşullar. Karınca topluluklarında bile varlığı saptanan toplumsal ilişkiler, insanlarda parçalanmak istenmektedir. Düşünceden, duygudan arınan insanlar, örgütsel katılımlarının rollerinde aşırı belirlenmiş, uzmanlaşma diye sunulan tek tip davranışa koşullandırmaktadır. Gerçek anlamda uzmanlaşma, yabancılaşmaktan ve parçalanmaktan kurtulmuş insanın evrensel sorumluluk duygularını içinde geliştirebileceği bir özelleşmedir. 'Taylorizm'in itade ettiği gibi insanın üçleşmesi anlamında değil (Tebe' 1978: 272, 273).

Değişme sürecinde insanın kendi duygu ve düşüncelerinden, kendisi olmadan korkmadan toplumun değişiminde rolü olduğunun bilincinde olarak, sorumluluk duygusuna sahip bireyler olarak rol alabilmeleri önemlidir.

* Bu çalışmanın bir kısmı 3. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu (23-24 Ekim 19)7 Çukurova Üniversitesi) 'uda sunulmuştur.

Hızlı değişimlerin yaşandığı günümüzde, duygudan arınık bilgi ya da beceri depolarına değil, duyguları, düşünceleri, becerileriyle davranan sağlıklı insanlara gereksinim vardır. Yabancılaşp hiçleşmiş, duyarsızlaşp tükenmiş bireylere değil.

Teknolojideki hızlı değişmeler ülkeler arası etkileşimi artırmış ve bunun doğal sonucu olarak insan davranışlarında önemli değişmeler olmuştur. Kızıltın (1986: 91)'ın da belirttiği gibi, "insanın çağımızda ulaşılan hız karşısında çağdaş insanın bundan yararlanarak neyin peşine düştüğü, ne aradığı, bu hızı kendisi, diğer kişiler ve çevresi ile daha çok boyutlu ilişkiler kurabilmekte kullanıp kullanmadığı, yaşamın derinliklerine doğru serüven dolu gezilere çıkıp çıkmadığı sorularına verilecek yanıtların olumlu olduklarını iddia etmek mümkün değildir". Eğer bu değişmeler bireysel ve toplumsal düzeyde gelişim gösteriyorsa olumludur.

Değişime yön veren de bundan etkilenen de insandır. Bu durumda, hızlı değişimlere uyum sağlarken bireylerin kendi varlığını ve değerini koruyabilmesi ve sağlıklı gelişebilmesi, kendi kendini geliştirmesi ve toplumsal sorumluluk taşıyabilmesi özel bir önem taşımaktadır, Bunu başaramaycn insanın uydu haline gelmesi, sorumluluk ve duygudan uzak, iletişimsizliğ n clonduruculuğunu yaşaması olasıdır.

insanın, içinde yaşadığı toplumun kalkınma çabalarına etkin katılımının olabilmesi bireysel düzeyde gelişmişlik düzeyine, bağlıdır. Bireysel ve ulusal düzeyde kendi varlığının değerini ve önemini kavrayan bireyler yetiştirmede öğretmenlerin rolü çok önemlidir.

Dünyamızın küreselleştiği, ülkeler arasında bilgi sınırının kalktığı, refah, mutluluk ve dünya banşı için tüm ülkelerin işbirliği ve dayanışma içine girdiği çağımızda, eğitim sistemlerinde ve buna bağlı olarak öğretmen yetiştirme modelinde de bir birliğe doğru gidilmesi, eğitim yalınlarının rasyonel kullanılması bakımından büyük önem taşımaktadır (MEB: 1995)

ikibinli yıllarda öğretmenler nasıl öğrenci yetiştirecekler ve kendileri nasıl yetiştireceklerdir? Burada önemle üzerinde durulması gereken konu, alanları ne olursa olsun, tüm öğretmenlerin öğrenci ile iletişim kurmak durumunda olduklarının bilincinde olmalarıdır. Bu iletişimin biçemi, öğrencilerin de iletişim biçemlerinin önemli ölçüde belirleyicisi olabilecektir. Öğrenme ortamında kendilerine değer verilmeden bilgi aktarılan, öğrenmekten zevk alan değil nefret eden, sağlık sorunları artan, bireysel ve toplumsal düzeyde sorunlar yüklenen ve sorunlar çıkaran, yabancılaşmış bireyler haline gelebilecekleri

gibi; kendinin ve başkalarını değerli bulan, insanlara ve toplumsal scrunlara duyarlı, üretken ve etkili iletişim kurabilen bireyler olarak da yetişebilecekleridir.

Kendisine değer ve sorumluluk verilmeyen yığınlar eğitiminden, nsancıl eğitime geçmek gerekli hale gelmiştir. Eğitimde, öğrenmede ve bireyi 3r arası iletişimde sevgi, saygı, dürüstlük ve sorumluluk gibi değerler yok etmeden, iletişimsizliğin ürktücü sonuçları ile baş etmeye uğraşmak yerine, ömrünün en önemli yıllarını eğitim süreci içinde geçirecek olan öğrencilerin, önce öğretmenleri ile etkili iletişim kurabilmeleri çok önemlidir. Bu yaklaşım insana verilen değerde yerini bulacaktır, insana değer veren , saygı duyan, toplumsal kalkınmaya etkin katılımı olabilecek bireyler yetiştirmek istiyorsak, önce kendisi ile ve çevresi ile etkili ilişkiler ve iletişim kurabilen oireyler yetiştirmeye gereksinim vardır. Bunu da büyük ölçüde belirleyece< olan öğretmenlerdir. Çünkü, öğretmenler ile iletişim, öğrencilerin önce kendilerini ve çevreyi algılamalarına sonra da çevreyi etkilemelerine yol açacaktır. Eğer bu etkilemenin olumlu olması isteniyorsa, öğrencileri ile etkili iletişim ku'abilen öğretmenlere önemli roller düştüğü açıktır.

Türkiye özellikle Cumhuriyet devrinde eğitimde ve eğitim yolu ile kalkınmada önemli atılımlar yapmış bir ülkedir. Öğretmen yetiştirme, bugün ülkemizde halen en çok tartışılan bir konu olmasına rağmen, geçmişte bu konuda diğer ülkelere de örnek olabilecek zengin deneyimlerimiz ve birikimlerimiz vardır. Beş ve altı yıllık Kız ve Erkek Öğretmen Okulları, Yüksek Muallim Mektebi, Eğitim Kursları, Köy Enstitüleri, ilköğretmen Okulları, Eğitim Enstitüleri, ruksek Öğretmen Okulları ve Eğitim Fakülteleri, nihayet 1983 sonrası öğretmen yetiştiren kurumların üniversiter bir düzeye çıkarılarak üniversite çatısı altında toplanmaları, Cumhuriyet sonrası iyi öğretmen yetiştirme arayış, yaklaşım ve çabalarının çeşitli uygulamalarıdır. Bu uygulamaların yanında, artan öğretmen ihtiyacını gidermek için, zaman zaman da sosyal, ekonomik ve siyasal nedenlerle nitelikten çok niceliğe öncelik veren fazla yararlı olmayan uygulamalarda olmuştur (M.E. B: 1989: 14).

iletişim kaynak ve hedef arasında davranış değişikliği oluşturmak amacıyla bilgi, fikir, tutum, duygu ve becerilerin anlamlarının ortak kılınması, paylaşılması için gerçekleşen etkileşim süreci olarak tanımlanmaktadır. Kaynak vs alıcı arasında iletişimin gerçekleşebilmesi davranışlarda olduğu kadar duygu ve tutumlarda da değişme yaratır. Olumlu iletişimler bireyin olumlu davranışlar geliştirmesini etkiler. Bu nedenle öğrenci ve öğretmen arasında etkili iletişimin gerçekleşmesi her iki taraf için de istendik bir durum olup, eğitim açısından özel bir önem taşımaktadır. Öğretmen ve öğrenci iletişim süreci içinde, kaynak ve alıcı olarak rollerini sürekli olarak değiştirerek, geri bildirim etkili

olarak kullanabilirlerse etkili iletiŐimi gerçekleŐtirebilirler. Bu nedenle öğretmenin iletişim sürecini çift yönlü ve öğrencilerin katılımını sağlayarak gerçekleŐtirebilmesi öğrenmenin gerçekleşmesi açısından büyük önem taŐır.

Ancak ğretmenlerin öğrencileri ile geçirdikleri zamanın çoğunun, öğrenmeye ayrılabil-diğini ileri sürmek zordur, Oysa ğrenme ğrencinin Kendisinin gerçekleŐtirebileceėi bir süreç, bu sürecin en iyi düzenleyicisi ise öğretmendir, iletişim olmaksızın öğrenme gerçekleŐmez. İletişim olumlu olabileceği gibi olumsuz da gerçekleŐebilir. nemli olan öğrencinin öğrenmesini kolaylaŐtıracak ortamın ve iliŐkilerin düzenlenmesidir. Öğretmenlerin iletişim becerileri, öğrenmenin ve dolaylı olarak öğrencilerin geliŐimlerini, davranıŐlarını, duygu ve tutumlarını ve en önemlisi kendilerini algılama biçimlerini ve çevreleri ile iletişim biçemlerini etkileyecek belki de belirleyicisi olacaktır.

Bu bağlamda, öğretmenlerin yetiŐtirilmesinde, alanındaki gerekli bilgi ve beceriler kadar bunları öğrencileri ile paylaŐmada da L. ^cerili; öğrencileri ile etkili iletişim kurabilen, etkili bir sınıf yöneticisi olarak yetiŐmelerinin gereği oldukça açıktır. Etkili sınıf yönetiminin amacı öğrenmeye yeterli zaman ayırmak, ayrılan zamanın kalitesini arttırmak için aktif olarak öğrencilerin katılımını sağlamak, katılımın amaçlarını ve ilkeleri açıklamak, öğretmenin açık olması ve öğrencilerin kendi kendini yönetimini desteklemektir. Bunı için öğretmenin, öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak onları motive etmesi ve olumlu davranıŐlarını ödüllendirecek Őekilde olumlu bir atmosfer yaratması, öğrencileri ile olumlu iliŐilerde bulunması gerekir (Voolfolk 1993:43C, Smith 1993, Lemlech 1988, Steere 1988).

Bu araştırmada 2000'li yıllara doğru Türk Eğitim Sisteminin gereksinmesi olan ğretmen tipinin belirlenmesi ve yetiŐtirilmesi konusuna ıŐık tutabileceği düŐünülen"ğretmen iletişim Becerileri"ne ilişkin Sınıf ğretmenliği son sınıf ğrencilerinin ve Bakanlık Müfettişlerinin görüşleri saptanarak, görüşler arasında anlamlı fark olup olmadığı konusu incelenmiŐtir.

YÖNTEM

Evren ve rnekleme

Bu araştırmanın evrenini 1996-97 ğretim yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Sınıf ğretmenliği Bölümü son sınıfındaki 240 ğrenci oluŐturmaktadır. Araştırma evren üzerinde yapılmıŐtır. Veri toplama

kaynağının ikinci dilimi 1996-97 ğretim yılında Abant İzzet Baysal niversitesinde Eğitim Yönetimi ve Denetiminde lisans tamamlamakta olan 66 Bakanlık mfettiŐidir. Anketler uygulanmıŐ ve tamamı değerlendirmeye alınmıŐtır. Milli Eğitim Bakanlığında toplam 320 Bakanlık MüfettiŐi olduğu dikkate alınarak, anket uygulanan Bakanlık MüfettiŐleri, evrenin % 10.6 sını oluŐturmaktadır. Bu durumda Bakanlık MüfettiŐleri rneklemine, evreni temsil ettiği de söylenebilir

Bu araştırmada, araŐtırmacı tarafından geliŐtirilen **ğretmen İletişim Becerileri leği (İB)** (Çetinkanat 1997) kullanılmıŐtır. Ölçek iki yılı aŐkın bir süreç e AİB ğrencileri üzerinde çalıŐılarak geliŐtirilmiŐ, geçerlik ve güvenirlik alınmaları yapılmıŐtır. Ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı ise .8128 dir. Faktör analizi sonucunda öğretmenlerin iletişim becerilerinin **empati, saydamlık, eşitlik, etkililik ve yeterlilik** boyutlarından oluştuğu saptanmıŐtır. Bu araştırmada ise t testi, Bir Yönlü Varyans Analizi ve Tukey testi kullanılmıŐtır.

BULGULAR

Tablo 1' de ğretmen iletişim becerilerine ilişkin öğrencilerin ve Bakanlık Müfettişlerinin görüşleri arasında anlamlı fark olup olmadığı t testi ile sınıanmıŐtır ve aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin ve Müfettişlerin ğretmen İletişim Becerilerine ilişkin Görüşleri Arasındaki Farklar için t testi (Bağımsız Model)

	N	X	S	t
Empati	227 66	51.6432 50.4091	5.463 5.361	1.64
Saydamlık	227 66	49.3260 48.1364	6.057 5.831	1.45
EŞitlik	227 66	51.2687 51.3636	4.329 4.976	-.14
Etkililik	227 66	45.9515 46.7273	5.420 6.171	-.92
Yeterlilik	227 66	22.4449 22.4394	1.822 1.720	.02

Tablo 1 'de görüldüğü gibi öğrencilerin ve müfettişlerin görüşleri arasında $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı fark olmadığı saptanmıŐtır. Anlamlı fark bulunmaması, ideal bir öğretmenin empati, saydamlık, eşitlik, etkililik ve yeterlilik

boyutlarındaki davranışlara ilişkin öğrenci ve müfettişlerin görüşlerinin benzersiz olduğunu göstermektedir.

Müfettişlerin öğretmen iletişim becerilerine ilişkin görüşlerinin yaş, kıdem, müfettişlikteki kıdem ve eğitim durumlarına göre anlamlı fark gösterip göstermediği de sınılanmış ve aşağıdaki bulgular elde edilmiştir. Tablo 2'ce Müfettişlerin yaşlarına göre öğretmen iletişim becerilerine ilişkin görüşlerinin anlamlı fark gösterip göstermediği Bir Yönlü Varyans Analizi ile sınılanmış ve aşağıda sunulmuştur.

Tablo 2. Müfettişlerin Yaşlarına Göre Öğretmen İletişim Becerilerine İlişkin Görüşleri Arasındaki Farklar İçin Bir Yönlü Varyans Analizi

Empati	SD	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F Değeri	F Olasılığı
Gruplar Arası	3	62.3813	20.7938	.7140	.5473
Gruplar içi	62	1805.5732	29.1221		
Toplam	65	1867.9545			
Saydamlık					
Gruplar Arası	3	59.9192	19.9731	.5760	.6329
Gruplar içi	62	2149.8535	34.6751		
Toplam	65	2209.7727			
Eşitlik					
Gruplar Arası	3	210.3510	70.1170	2.1076	.0328*
Gruplar içi	62	1298.9217	22.5633		
Toplam	65	1609.2727			
Etkillik					
Gruplar Arası	3	78.4646	26.1549	.6766	.5697
Gruplar içi	62	2396.6263	38.6553		
Toplam	65	2475.0909			
Yeterlilik					
Gruplar Arası	3	3.3510	1.1170	.3666	.7773
Gruplar içi	62	188.9066	3.0469		
Toplam	65	192.2576			

Tablo 2'den anlaşılacağı gibi, empati, saydamlık, etkililik ve yeterlilik boyutlarına ilişkin görüşler yaş dağılımlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Bu durumda bu boyutlara ilişkin görüşlerin yaşc göre değişmediği, her yaş grubundaki müfettişlerin görüşlerinin benzer Dıduğu anlaşılmaktadır. Ancak eşitlik boyutunda $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı fark bulunduğundan, farkın hangi gruplar arasında olduğu Tukey testi ile sınıanmış, aşağıda gösterilmiştir.

X	Yaş	Grp 2	Grp 4	Grp 3	Grp 5
41.500	31-40	Grp2			
51.4773	51-60	Grp 4			
51.9444	41-50	Grp 3	*		
53.500	61 ve daha fazla	Grp 5			

Tukey testi sonucunda da gruplar arası farkın anlamlı olduğu ve 31-40 yaş grubunda olan müfettişlerle, 41-50 yaş grubunda olanlar ve 51-50 yaş grubunda olanların ortalamaları birbirlerinden farklı bulunmuştur. Bu du'umda yaş yükseldikçe eşitlik boyutuna ilişkin görüşlerin, diğer bir deyişle eşitlik boyutundaki öğretmen davranışlarına ilişkin beklentilerin yükseldiği öne sürülebilir. Beşinci grupta fark bulunmaması bu gruba giren müfettiş sayısının oldukça az olması bu sonucu ortaya çıkarmaktadır.

Müfettişlerin kıdemlerine göre öğretmen iletişim becerilerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı fark olup olmadığı Bir Yönlü Varyans Analizi ile sınıanmış Tablo 3'de sunulmuştur.

Tablo 3. Müfettişlerin Kıdemlerine Göre Öğretmen İletişim Becerilerine İlişkin Görüşleri Arasındaki Farklar İçin Bir Yönlü Varyans Analizi

Empati	SD	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F Değeri	F Olasılığı
Gruplar Arası	2	74.2045	37.1023	1.3031	.2789
Gruplar İçi	63	1793.7500	28.4722		
Toplam	65	1867.9545			
Saydamlık					
Gruplar Arası	2	84.8352	42.4176	11.2576	.2914
Gruplar İçi	63	2124.9375	33.7292		
Toplam	65	2209.7727			
Eşitlik					
Gruplar Arası	2	213.1634	106.5817	4.8095	.0114*
Gruplar İçi	63	1396.1094	22.1605		
Toplam	65	1609.2727			
Etkililik					
Gruplar Arası	2	99.6534	49.8267	1.3215	.2740
Gruplar İçi	63	2375.4375	37.7054		
Toplam	65	2475.0909			
Yeterlilik					
Gruplar Arası	2	.3982	.1991	.0654	.9368
Gruplar İçi	63	191.8594	3.0454		
Toplam	65	192.2576			

Tablo 3' den anlaşılacağı gibi müfettişle--' empati, saydamlık, etkililik ve yeterlilik boyutlarındaki öğretmen da ,larına ilişkin görüşleri kıdemlerine göre anlamlı bir fark göstermemektedir. Eşitlik boyutunda $p < 0.01$ düzeyinde anlamlı fark bulunması, eşitlik boyutundaki görüşlerin kıdemden etkilendiği anlamına gelebilir. Farkın hangi gruplar arasında olduğunun saptanması için yapılan Tukey testi sonuçları aşağıda verilmiştir.

X	Kıdem	Grp4	Grp3	Grp5
39.0000	16-20 yıl	Grp4		
44.0000	11-15 yıl	Grp3		
51.6719	21 yıl ve daha fazla	Grp5		

Kıdem yükseldikçe eşitlik boyutuna ilişkin ortalamaların yükseldiği gözlenmektedir. Bu durum kıdem artıkça eşitlik boyutundaki davranışlara ilişkin beklentilerin arttığı şeklinde yorumlanabilir. Bu bulgu yaş yükseldikçe eşitlik boyutundaki beklentilerin yükseldiği bulgusu ile paralellik göstermektedir. Böylece müfettişlerin yaş ve kıdemi yükseldikçe eşitlik boyutuna ilişkin beklentilerinin de yükseldiği öne sürülebilir.

T jblo 4. Müfettişlerin Müfettişlikteki Kıdemlerine Göre Öğretmen İletişim Becerilerine İlişkin Görüşleri Arasındaki Farklar İçin Bir Yönlü Varyans Analizi

Empati	SD	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F Değeri	F Olasılığı 31
Gruplar Arası	4	257.8401	64.4600	2.4421	0.561 *
Gruplar İçi	61	1610.1145	26.3953		
Toplam	65	1867.9545			
Saydımlık					
Gruplar Arası	4	188.6818	47.1705	1.42337	.2369
Gruplar İçi	61	2021.0909	33.1326		
Toplam	65	2209.7727			
Eşitlik					
Gruplar Arası	4	146.6818	36.6705	1.5294	.2049
Gruplar İçi	61	1462.5909	23.9769		
Toplam	65	1609.2727			
Etklilik					
Gruplar Arası	4	375.9663	93.9916	2.7314	.0370*
Gruplar İçi	61	2099.1246	34.4119		
Toplam	65	2475.0909			
Yeterlilik					
Gruplar Arası	4	14.5875	3.6469	1.2521	.2987
Gruplar İçi	61	177.6700	2.9126		
Toplam	65	192.2576			

/Müfettişlerin müfettişlikteki kıdemlerine göre öğretmen iletişim becerilerine ilişkin görüşleri arasındaki farklar için Bir Yönlü Varyans Analizi yapılarak Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4'de görüldüğü gibi müfettişlerin müfettişlikteki kıdemlerine göre öğretmen iletişim becerilerine ilişkin görüşleri arasında empati ve etkililik boyutlarındaki ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmaktadır. Yapılan Tukey testi sonucunda empati boyutundaki anlamlı fark kaybolmuş, yalnız etkililik boyutundaki ortalamalar arasında $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı fark bulunmuştur. Tukey testi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

X	Müfettişlikteki Kıdem	Grp 2	Grp 1	Grp 3	Grp 4	Grp 5
44.1818	6-10 yıl	Grp 2				
45.0000	1-5 yıl	Grp 1				
47.3704	11-15 yıl	Grp 3				
47.4444	16-20 yıl	Grp 4				
52.6667	21 yıl ve daha fazla	Grp 5				

Tukey testi sonucuna göre müfettişlikte 21 yıl ve daha fazla kıdemi olanların ortalamaları müfettişlikte 6-10 yıl kıdemi olanlardan fazladır. Müfettişlikteki kıdem arttıkça etkililik boyutundaki öğretmen davranışlarına ilişkin ortalamaların yükseldiği, diğer gruplar arasında anlamlı fark bulunmadığı anlaşılmaktadır. Müfettişlikteki tecrübe arttıkça etkililik boyutundaki öğretmen davranışlarına ilişkin beklentide artma olduğu öne sürülebilir.

Müfettişlerin öğretmen iletişim becerilerine ilişkin algılarının en son mezun oldukları okul (2 yıllık ve 3 yıllık ön lisans) değişkenine göre anlamlı fark gösterip göstermediği de Tablo 5' de sunulmuştur.

Tablo 5. Müfettişlerin En son Mezun Oldukları Okula Göre Öğretmen İletişim Becerilerine İlişkin Görüşleri Arasındaki Farklar İçin Bir Yönlü Varyans Analizi

Empati	SD	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F Değeri	F Olasılığı
Gruplar Arası	1	66.5370	66.5370	2.5694	.1140
Gruplar İçi	62	1605.5724	25.8963		
Toplam	63	1672.1094			
Saydımlık					
Gruplar Arası	1	.0211	.0211	.0007	.9796
Gruplar İçi	62	1976.7133	31.8825		
Toplam	63	1976.7344			
Eşitlik					
Gruplar Arası	1	38.6246	38.6246	1.9867	.1637
Gruplar İçi	62	1205.3754	19.4415		
Toplam	63	1244.0000			
Etkililik					
Gruplar Arası	1	58.7764	58.7764	1.81133	.1830
Gruplar İçi	62	2009.6611	32.4139		
Toplam	63	20688.4375			
Yeterlilik					
Gruplar Arası	1	1.8429	1.8429	.7715	.3831
Gruplar İçi	62	148.0946	2.3886		
Toplam	63	149.9375			

Tablo 5'de görüldüğü gibi müfettişlerin en son mezun oldukları okula göre, öğretmen iletişim becerilerine ilişkin algıları arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Anlamlı fark bulunmaması müfettişlerin öğretmen iletişim becerilerine ilişkin algılarının benzer olduğu şeklinde ifade edilebilir.

SONUÇ

Öğretmen iletişim becerilerine ilişkin, öğretmen adayı olan öğrenciler ile Bakanlık Müfettişlerinin görüşlerinin incelendiği bu araştırmada öğrenciler ile müfettişlerin görüşleri arasında anlamlı fark bulunmamaktadır. Öğretmen iletişim becerilerine ilişkin algılar arasında fark bulunmaması ölçeğin tutarlılığı açısından olumlu değerlendirilebilir. Ölçeğe ilişkin müfettişlerin görüşlerinin bağımsız değişkenlerden etkilenip etkilenmediğine ilişkin yapılan analizler ce yaş, kıdem, müfettişlikteki kıdem ve en son mezun olunan okl değişkenlerinden yalnız eşitlik boyutunda yaş ve kıdeme göre, müfettişlikteki kıdem değişkenine göre de etkililik boyutunda anlamlı fark göstermiştir. Bunun dışındaki boyutların bağımsız değişkenlerden etkilenmediği sonucuna varılmıştır.

Bu durumda Cronbach Alpha değeri .8128 olan ölçeğe ilişkin çalışmaların, bu araştırmada yapılan t test ve Varyans analizi sonuçlarında da tutarlı bulunduğu ve geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullanılabileceği sonucuna varılabilir.

Öğretmen adayları ve müfettişlerin, empati, saydamlık, eşitlik, etkililik ve yeterlilik boyutlarından oluşan öğretmen iletişim becerilerine ilişkin davranışlara ilişkin görüşleri dikkate alınarak, yapılan analizler sonucunda öğretmenlerde; bu davranışların geliştirilmesine önem verilmesi gerektiği öne sürülebilir.

ÖNERİLER

1. Ölçek ile ilgili bulgular umut verici olmakla birlikte, başka örneklem gruplarında sınanabilir.
2. Başka ülkelerde uygulanarak karşılaştırmalı çalışmalar yapılabilir.
3. Öğretmen İletişim Becerileri Ölçeği üzerinde ileri istatistik yöntemler uygulanarak faktör karşılaştırmaları yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Avrupa Konsey/.* Ülkelerinde Öğretmen YetiŐtim/e Politikaları, ve Modelleri. **Ankara: MEB Basımevi. 1995**
- etlnkanat, A. Canan.** Öğretmenler'm iletişim Becerileri,. **3. Ulusal Sınıf Öğiimenliği Sempozyumu.23-24 Ekim 1997. Adana: ukurova Üniversitesiinde Sunulan Bildin.**
- Kızıltan, Güven Savaş.** Çağımızda YabancılaŐma Sorumu, **istanbul: Metis Yayınlan. 1986.**
- Lemlech, Johanna Kasin.** *ClassroomManagement.* **Second Edition. London: Longman. İt 88.**
- MEB.** Öğretmen Yetiştirme DanıŐma Kurulu Toplantısı. Raporlar GörüŐmeler Öneriler. **198!**).
- Steere, Bob F.** *Becorning an Effecti.ve Classroom Management.* **New York: State Universit/ of Nevv York Press. 1988.**
- Smith, Colin J. 8c Robert Laslett.** *Efjective Classroom Management.* **Second Edition. London: MachaysofChatham PLC. 1993**
- Teber, Serol.** *DavranıŐlarımın Kökeni,* **istanbul: Sorun Yayınlan. 1978**
- VWoolfolk, Anita E.** *Educational Psycfiology.* **Fifth Edition. Boston: Allyn& Bacorı. 1993.**